

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

जनसेवालाई इन्टरनेशनल स्कूल अवार्ड

पाँगा । जनसेवा माध्यमिक विद्यालय 'ब्रिटिश काउन्सिल इन्टरनेशनल स्कूल अवार्ड'बाट सम्मानित भएको छ ।

भाद्र ११ गते आइतबार राजधानीमा भएको सम्मान कार्यक्रममा ब्रिटिश काउन्सिलका प्रमुख सर सिरन डेवानद्वारा जनसेवाका प्रिन्सिपल नन्द कुमारी महर्जनलाई सो सम्मान प्रदान गर्नुभएको हो ।

जनसेवा माविको शैक्षिक, भौतिक पूर्वाधार निर्माणगायतमा सफल भएकोले सो सम्मान प्रदान गरिएको हो ।

सम्मानित पछि विद्यालयका प्रधानाध्यापक महर्जनले विद्यालय व्यवस्थापन, शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकको सहयोगले यो अवार्ड प्राप्त गर्न सफल भएको प्रतिक्रिया दिनुभएको थियो ।

वर्ष १४, अंक २२, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३७ जला श्वः, दशमी, वि. सं. २०७४ भाद्र १६ गते शुक्रबार SEP 2017 मूल्य रु. ५।-

सूचनाको हक सम्बन्धी अन्तरक्रिया

'सूचना प्रवाह नगर्नु पनि बेइमान हो'

कीर्तिपुर । राष्ट्रिय सूचना आयोगको आयोजनामा काठमाडौँमा सूचनाको हक सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम बिहीबार सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा राष्ट्रिय सूचना आयोगका प्रमुख कृष्णहरी बास्कोटाले सूचनाको हकबारे विस्तृत विवरण पावर प्वाइन्टमार्फत प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । वहाँले सूचनाको हक लिने र दिने सबै सजग हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

नेपाल सूचनाको कानून बनाउन पाँचौँ स्थानमा तर सूचना प्रवाह गर्नेमा २७ औँमा रहेको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा काठमाडौँ जिल्ला प्रशासन कार्यालय प्रमुख एवं कार्यक्रमका अध्यक्ष केदार नाथ शर्माले काठमाडौँ जिल्लामा सूचनाको हकको प्रचलन गर्ने ७ बुँदे प्रतिबद्धता घोषणा गरी पारित गरेको थियो ।

प्रतिबद्धतामा सरकारी गैरसरकारी निकायबाट हस्ताक्षर गरेको थियो ।

कार्यक्रममा जिल्ला समन्वय समितिका अध्यक्ष शिवसुन्दर राजवैद्यले लोकतन्त्रको अनुभूति जनप्रतिनिधिबाट सूचनाको प्रवाहलाई लिनुपर्दछ भन्नुभयो । सांसद रामेश्वर फुँयालले

हिजो नगरेका काम पुरा गर्ने जमर्को गर्नुपर्दछ भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा राष्ट्रिय सूचना आयोगका सचिव यमकुमारी खतिवडाले स्वागत गर्नुभएको थियो । अन्तरक्रिया कार्यक्रममा नेमकिपाका नारायण महर्जनले मौक आउँछ पछिँदै, बेइमान गर्न नपाएसम्म इमानदार बन्ने प्रवृत्ति

गर्दा सूचनाको हक गुमेको हो भन्नुभयो ।

वहाँले राम्रो सूचनाको कानुनमा ५ औँ स्थान तर सूचना दिनमा २७ औँ स्थानमा कसरी भयो, सूचनाको हक सबैलाई इमानदारीपूर्वक दिनुपर्दछ भन्नुभयो ।

गोकर्णेश्वर नपाका उपप्रमुख शान्ति नेपालले नपामा अझै धेरै गोपनियताले बाँडेको छ भन्नुभयो ।

कीर्तिपुर नपाका उपप्रमुख सरस्वती खड्काले गोपनियताको शब्दले सूचना दिन रोकेको हो भने गोपनियता शब्द हटाउनुपर्ने बताउनुभयो ।

कीर्तिपुर नपाका सूचना अधिकारी सुजिन्द्र महर्जनले नेपाल सरकारले सूचना अधिकारीलाई सेकेण्ड म्यानको रूपमा भन्दा कम दर्जामा राखेको भान भइरहेको छ भन्नुभयो ।

कीर्तिपुरमा भक्तपुर काण्डको स्मरण

कीर्तिपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टी कीर्तिपुर नगर समितिको आयोजनामा २०४५ भाद्र ९ गते निरंकुश पंचायती राज्यस्तरबाट रचिएको षड्यन्त्र 'भक्तपुर काण्ड' कालो दिवसको स्मरणमा विरोध कार्यक्रम सोमबार कीर्तिपुर नपा वडा नं. ५ मा सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि पार्टीका केन्द्रीय सचिव का.प्रेम सुवालले देश र जनताको हितमा इमानदारिताका साथ सेवा गरेको सह्य नभएर पञ्चहरूले

भूकम्पको मौका छोपी 'भक्तपुर काण्ड' गरेको हो भन्नुभयो । २०४५ साल भाद्र ५ गते गएको भूकम्पलगत्तै पार्टी र पार्टीबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूले उद्धार र राहत कार्य अधि बढाएको थियो । तर तत्कालीन सरकारले कुनैपनि जिम्मेवारीमा नभएका कर्ण ह्योजुलाई भूकम्प पीडितलाई राहत कूपन वितरणमा धाँधली गराई बलिको बोको बनाएको र त्यही निहुँमा नेमकिपालाई सखाप

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

कीर्तिपुरमा फोहोर मैला व्यवस्थापन अन्तरक्रिया

- राजमान महर्जन

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिका स्वास्थ्य तथा फोहोर मैला व्यवस्थापन समितिको आयोजनामा वर्ल्ड भिजनको प्राविधिक सहयोगमा कीर्तिपुर वडा नं. ९ स्थित बाघभैरव बैक्वेटमा फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम आइतबार सम्पन्न भयो ।

आयोजकको तर्फबाट सामाजिक सेवाका फोकल पर्सन ज्ञानबज्र महर्जनले कीर्तिपुरमा फोहोर व्यवस्थापनको स्थिति र

गरेका गतिविधि प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । कीर्तिपुरमा १९,४४१ घरधुरीको दैनिक १७.८३ टन फोहोर उत्पादन भैरहेको जानकारी दिँदै फोहोर व्यवस्थापनमा नीजि संस्थाका ४ वटा समूहले फोहोर व्यवस्थापन गरिरहेको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा फोहोर व्यवस्थापन कार्य गर्दै आइरहेको संस्था कीर्तिपुर फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा पाँगाका सरव कुमार महर्जनले फोहोर संकलन कार्यको गतिविधि र संस्थाको

परिचय सहित गतिविधि प्रस्तुत गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा प्रस्तुतिमा टिप्पणी गर्दै त्रिवि वातावरण विज्ञान शाखाका प्रा.डा. केदार धितालले कीर्तिपुरमा फोहोर व्यवस्थापन गर्ने हो भने कठोर र विवेकशील बन्न सल्लाह दिनुभयो ।

वातावरणविज्ञ मदनलाल न्याछ्यौले विगतको कीर्तिपुर र अहिलेको कीर्तिपुरमा धेरै फरक भैसकेको अनुभव प्रस्तुत गर्दै सांस्कृतिक र पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन पनि फोहोर व्यवस्थापनमा

ध्यान दिनुपर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा कीर्तिपुर नपाका प्रमुख रमेश महर्जनले सबै सुझावलाई समेटेर संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गरी फोहोर व्यवस्थापनमा लाग्ने बताउनुभयो ।

आयोजक समितिका संयोजक कीनपा वडा नं. १ का अध्यक्ष हर्ष महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा उपमेयर सरस्वती खड्का, शम्भुराम महर्जन, उदयराज खरेल, तारानिधी भुर्तेलगायतले आ-आफ्नो धारणा राखेका थिए ।

एसियन व्यवस्थापन कलेज

नयाँबजार, कीर्तिपुर

आवश्यकता

नयाँ व्यवस्थापनबाट संचालन भैरहेको यस एसियन व्यवस्थापन कलेज, नयाँबजार, कीर्तिपुरको बि.बि.एस. (BBS) विहानी सत्रका लागि एक दक्ष तथा अनुभवी कलेज संयोजक (Co-Ordinator) आवश्यकता भएकोले इच्छुक उम्मेदवारबाट मिति २०७४/०५/२३ गतेभित्र दरखास्त आह्वान गरिन्छ ।

समय: विहान ६:३० बजेदेखि ५:०० बजेसम्म

नोट: जनसम्पर्क दक्षता भएका उम्मेदवारहरूलाई विशेष प्राथम्यता दिइनेछ ।

कलेज व्यवस्थापक
एसियन व्यवस्थापन कलेज

कीर्तिपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय देवढोका, कीर्तिपुर

लघु स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी

सूचना

कीर्तिपुर नगरपालिका र फेक्ट नेपालबीच कीर्तिपुर नगरपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरूलाई सहज र सुलभ स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन भएको लघु स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी समझदारी अन्तर्गत लघु स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक सम्पूर्ण कीर्तिपुरबासी नागरिकहरूमा हार्दिक अनुरोध छ ।

थप जानकारीका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयमा सम्पर्क गर्नु हुन समेत अनुरोध छ ।
धन्यवाद ।

सूचना दिने र लिने

बानी बसालौं ।

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक २२, २०७४ भाद्र १६ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहाँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

कीर्तिपुर नपाको जनप्रतिनिधिका सय (१००) दिन

कीर्तिपुर नगरपालिकामा जनप्रतिनिधि बहाल भएको भाद्र १४ गतेबाट सय दिन पुगेको छ ।

हनिमुन पिरियडको रुपमा रहेको जनप्रतिनिधिहरूको सय दिनमा के-के गर्न सके, के-के गर्न सकेनन् मूल्याङ्कन गर्न गाह्रो होला तर “हुने विरुवाको चिल्लो पात” भने जस्तै नपाका जनप्रतिनिधिलाई हेर्ने दृष्टिकोण बनाउनु जरुरी छ ।

नपाले पहिलो नगरसभाबाट कीर्तिपुरवासीको लागि २२ बुँदे सन्देश दिएका थिए । ती बुँदामा सूचना सम्बन्धी, एक सहिद प्रति एक शब्द खर्च नगरेको यसै पत्रिकाबाट गत अंकमा टिप्पणी भैसकेको छ ।

कीर्तिपुरको प्रमुख समस्या फोहोरमैला व्यवस्थापन, खानेपानी, ढल निकास, बाटोघाटो, सांस्कृतिक सम्पदा, शिक्षालगायतका समृद्ध कीर्तिपुर बनाउने बुँदाहरु पर्दछन् ।

प्राकृतिक सम्पदा पोखरी संरक्षणको एक पाइला त बढाएको थियो, त्यो पनि अधुरै छ । दुई वटा महत्वपूर्ण पोखरीले सफाइको प्रतिक्षा गरेका छन्, बाटोमा छोएको छैन । लेवोरेटरी नयाँ बाटोमा बनाएको बाटो एक हप्तामै छियाछिया भयो । आफ्नो भन्दा ठूला निकायको योजना भन्दै तारियो । बाटोको दुर्दशा अझै त्यस्तै खाल्डा खुल्डी नै छन् । खानेपानी काकाकुलै छन् । पहिलो दिनमा उद्घोष गरेको नेवारी भाषा कामकाजी कुन दराजमा फाइलिङ्ग भयो, अतोपत्तो छैन ।

सय दिनले पात पलाएको संकेत दिनु पर्दथ्यो तर भएन ।

सिंहदरवारको अधिकार स्थानीय तहसम्म भनेपनि अधिकारले कानुनी रुप पाउन सकेको छैन । हात खुडा बाँधेर दिएको अधिकार र जनप्रतिनिधिले गरेको पहिलो नगरसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको बोर्ड सदस्यबाट हस्ताक्षरित माइन्सूट बनाउन नसकेको अवस्थामा गोप्य रुपमा सय दिन मनाउनु कीर्तिपुरवासीलाई आँखामा पट्टि बाँध्नु सरह हुनेछ ।

तराईमा पीडाको बाढी

– भोला पासवान

ती हुनेखानेहरूको नाम काट्ने र छुटेको व्यक्तिको नाम हालने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । तर ती बाढी पीडितहरूले ती हुनेखानेहरूको नाम संकलन गर्नेलाई कारबाही गर्नुपर्ने माग गर्दा प्रहरी प्रमुखले कुरै सुनेनन् । बाढी पीडितको सूचना संकलन र राहत वितरणमा

‘राजनीति’ भएको छ । राजनीतिमा गरिब र दलितको उपस्थिति नहुनु, भए पनि भूमिकाविहीन भएकाले त्यसको प्रभाव छैन । सुनसरीको इनरुवा नगरपालिकामा भोट नदिएका कारण जनप्रतिनिधिहरूले राहत नदिएको घटना र सप्तरीको टापु गाउँ भनेर चिनिएको गोबरगाढामा समेत दलितहरूलाई राहत र उद्धारमा विभेदको घटनाले पनि माथिको कुरा पुष्टि गर्छ ।

सिंहदरबार केन्द्रमै: सरकारले राहत वितरण एकद्वार प्रणालीमार्फत गर्ने निर्णय गरेपछि धेरै दाता तथा व्यक्ति राहत वितरणबाट पछि हटे । सरकारी कर्मचारीको कार्यशैली र उनीहरूमाथिको अविश्वासका कारण दाता र व्यक्तिहरू राहत वितरणबाट पछि हटेको सहजै बुझ्न सकिन्छ । प्रधानमन्त्री उद्धार राहत कोषमा पहिले २ अर्ब १२ करोड रुपैयाँ थियो । तर त्यसको सही उपयोग र परिचालन गर्न सरकार अक्षम भएको छ ।

सरकारले प्रदेश नम्बर २ का स्थानीय तहलाई कर्मचारीबाहेक बजेट खर्च गर्न अख्तियारी दिएको छैन । बाढीले मधेस आक्रान्त छ । स्थानीय तहका लगभग ५० प्रतिशत बाटो भत्किएका छन् । प्रत्येक स्थानीय तहमा उद्धार राहत कोष छ । गाउँ तथा नगरपालिकाले पूँजीगत बजेट खर्च गर्दा १ देखि २ प्रतिशतसम्म रकम कटौती गरेर त्यो कोषमा राख्छ । सप्तरीमा राजविराजपछिको सबभन्दा ठूलो कञ्चनरूप नगरपालिकामा करिब २ लाख रकम उद्धार कोषमा थियो । बाढी पीडित ३ वडामा च्युरा, भुजा र नुन वितरण गर्नसमेत त्यो रकम पर्याप्त भएन । कञ्चनरूप

नगरपालिकामात्र होइन गाउँपालिका र नगरपालिकाको अवस्था उस्तै छ । स्थानीय तहका कर्मचारीका अनुसार प्रधानमन्त्री उद्धार राहत कोषबाट प्रभावित संख्या हेरेर कम्तीमा ५ देखि १० लाखसम्म भए पनि सीधै पठाएको भए राहत वितरणमा सहज हुन्थ्यो ।

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले समेत जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरेर काम गर्न परिपत्र गरेको छ । राहत वितरण एकद्वार प्रणालीमार्फत वितरण गर्ने कुरा राम्रै हो तर त्यसमा स्थानीय तहलाई जिम्मेवारी बाँडफाँड गरेर गर्दा राम्रो हुन्थ्यो तर त्यसो हुन सकिरहेको छैन । जिल्लामा एक जना सिडिओले सबै व्यवस्थापन गर्नु परेकाले राहत र उद्धार कार्य प्रभावकारी हुन नसेकेको तीतो यथार्थ हो ।

अपर्याप्त र सुस्त: गृह मन्त्रालयको तथ्याङ्कले पनि बाढी पीडितलाई पर्याप्त राहत नपुगेको प्रस्ट छ । ४३ हजार ६ सय परिवार पूर्णरूपमा विस्थापित भए पनि बाढी रोकिएको दुई हप्ता बितिसक्दा पनि अहिलेसम्म ५४ हजार २८ थान त्रिपाल वितरण गरेको छ । बाढी प्रभावित जिल्लामा प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन ७० रुपैयाँ दिने गृह मन्त्रालयले घोषणा गरेको थियो । तर अहिलेसम्म १ हजार ७ सय ४७ जनालाई मात्र उक्त रकम वितरण गरिएको छ । यसले पनि पूर्णरूपमा घर क्षति भएकामध्ये ४ प्रतिशतले पनि उक्त रकम पाएको देखिदैन । बाढी, पहिरो र डुबानबाट मृत्यु तथा विस्थापितको प्रतिव्यक्ति परिवारका सदस्यलाई २ लाखका दरले राहत वितरण गर्ने उल्लेख गरे पनि अहिलेसम्म मृतक र बेपत्ता गरी १ सय ८३ जनामध्ये जम्मा ७३ जनाले राहत पाएको छ । जुन कूल संख्याको ४० प्रतिशतभन्दा पनि कम हो ।

सुरक्षाकर्मीको भूमिका: तराईमा प्रत्येक ३ देखि ५ किलोमिटरमा प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीको सुविधासम्पन्न कार्यालय

छ । नेपाली सेनाको पनि उपस्थिति बाक्लै छ । प्रहरी र सेनालाई प्रकोपसम्बन्धी तालिम दिइएको छ । तर बाढी पीडित क्षेत्रका जनताहरूले सेना र प्रहरीबाट उद्धार कार्यमा ठूलो सहयोगको अपेक्षा राखेका थिए तर त्यो महसुस गर्न पाएनन् । पानी रोकिएपछि मात्रै प्रहरी र सेना बस्तीमा पुगेको बाढी पीडितहरूको गुनासो थियो । सप्तरीको बरमभियामा सशस्त्र प्रहरीको दन्तकाली गण नै छ । तर गणसँगै टाँसिएको बस्ती बैरवा बाढीमा पर्दा उद्धार कार्यमा सहयोग नपाएको स्थानीयहरूको गुनासो थियो । यो पक्षितकारसहित स्थानीय प्रहरीले राहत वितरण गर्न जाँदासमेत सशस्त्र प्रहरीलाई थप सुरक्षा गइदिन प्रहरीले आग्रह गर्दासमेत सशस्त्र प्रहरीको टोली बाढीपीडित क्षेत्रमा गएन ।

सर्पदंश: अविरलको वर्षा र बाढीका कारण तहसनहस बनेको तराई मधेसका गाउँमा विषालु सर्प टोकाइको त्रासले पीडा थपिएको छ । पछिल्लो तीन दिनयता सप्तरीको सकरपुरामा सर्पको टोकाइबाट ८ जना पीडित भएका छन् । अहिले सप्तरी जिल्लाभरिमा गजेन्द्रनारायण सिंह सगरमाथा अञ्चल अस्पतालमा मात्र सर्पदंशको उपचार हुन्छ । अस्पतालमा अहिले दैनिक १५ जना सर्पदंशबाट सिकिस्त भएर आउँछन् । अस्पतालमा भेन्टिलेटरको अभाव छ । जसले गर्दा गम्भीर बिरामीलाई रेफर गर्नुपर्ने बाध्यता छ । पछिल्लो दुई साताभित्रमा सप्तरीमा सर्पदंशबाट तीन जनाले ज्यान गुमाए । दुई साताअघि महोत्तरीमा एउटै गाउँका तीन जना व्यक्ति सर्पदंशबाट मृत्यु भएपछि जनताहरूले भेन्टिलेटरसहितको उपचार सेवाका लागि आन्दोलन नै गर्नुपर्थ्यो । संयोगले स्वास्थ्यमन्त्री महोत्तरी जिल्लाकै भएकाले त्यो माग पूरा पनि भयो । तर यो महोत्तरी र सप्तरीको मात्रै समस्या होइन । यसतर्फ राज्य र राजनीतिक दलको ध्यान नजानुका कारण सीधा र प्रस्ट छ, बाढी र सर्पदंशबाट उनीहरूको परिवार सिकिस्त हुनु परेको छैन ।

भारतले मर्मत गर्नुपर्ने सडक नवलपरासीका स्थानीय र प्रहरी गर्दै

– रविन्द्र यादव (नवलपरासी)

नवलपरासीको मुख्य पश्चिमी गण्डक नहरको सडक मर्मत कार्य स्थानीयले गरेका छन् । त्रिवेणी ब्यारेज पुल देखि १९.५ किलोमिटरमा रहेको मुख्य पश्चिमी गण्डक नहरको कालोपत्रे सडकलाई बिहीबार प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ६ भुलिनिपुर भन्सार नजिक ठाउँमा स्थानीय र सशस्त्र प्रहरी बिओपी गुठी परसौनीले संयुक्त रुपमा नहरको किनारको सडक मर्मत गरेका छन् ।

सडकको छेउ छेउमा अविरल पानीले करिब १० मिटर भन्दा बढि कटान गरी क्षति पुर्‍याएको छ र त्यसलाई नियन्त्रण गर्न स्थानीय र सशस्त्र प्रहरी हातेमालो गरी अगाडि बढेका छन् । नहरको सडक भत्किने र पानीको

कटान हुँदै जाँदा सडक दुर्घटनामा समेत बृद्धि भएको छ ।

सशस्त्र प्रहरी र स्थानीयले जोखिमपूर्ण सडकलाई नियन्त्रण गर्न बोरामा माटो ढुंगा राखेर मर्मत कार्य अगाडि बढाएका छन् । मर्मत कार्य बिओपी गुठी परसौनीका प्रहरी निरीक्षक तेज बहादुर बुढाथोकीको नेतृत्वमा भएको थियो ।

वि.सं. १९६२ सालमा आएको भिषण बाढीले नेपालमा धेरै धनमाल र मानवीय क्षति पुर्‍याएको थियो र तत्कालीन नेपालका उप-प्रधानमन्त्री सुवर्ण शमशेर जबरा र भारतको तर्फबाट भारतीय राजदूत भगवान सहायबीच सन् १९५९ डिसेम्बर ४ तारिखमा बाढी नियन्त्रण, विद्युत उत्पादन तथा सिचाई गर्ने गरी मुख्य उद्देश्यले २१ बुँदामा मुख्य

पश्चिमी गण्डक नहर बनाउने सम्झौता भएको थियो । सम्झौतामा मर्मतका सम्पूर्ण कार्य भारतको विहार र उत्तर प्रदेशलाई जिम्मा दिइएको थियो तर भारतको उत्तर प्रदेश र विहार सरकारलाई सडक मर्मत गर्न पटक-पटक जानकारी गराउँदा पनि त्यहाँका सरकारले बेवास्ता गर्दै आएको गण्डक नियन्त्रण संघर्ष समिति नवलपरासीका सचिव दूधनाथ गुप्ताले बताउनु भयो ।

गुप्ताका अनुसार वि.सं. २०६४ सालमा नहरलाई ३४ दिन सम्म बन्द गरियो सम्बन्धित पक्षलाई वार्तामा आउन बाध्य बनाइयो र गण्डक कमान्ड क्षेत्रका साबिक त्रिवेणी सुस्ता, रुपवलिया, कुडिया, गुठी परसौनी, नर्सही, बैदौली, पक्लिहवा, ठुलो खरेटवा, भुजहवा, सोमनी, जमुनिया र

प्रतापपुर लगायत १३ गाविसमा वि.सं. २०४९ साल देखि २०६४ सालसम्म ८ हजार ४ सय ६४ घरधुरीमा उक्त क्षेत्रमा पटक-पटक बाढीले २ अर्ब ९३ करोड ६० लाख ८३ रुपैयाँ धन क्षति भएको संकलन क्षतिपूर्ति अहिलेसम्म भारतले दिएको छैन । केही दिन अगाडि सुस्ता गाउँपालिका वडा नं. १ र २ का स्थानीयले गण्डक नहरका कारण बाढी आउँदा धनमालको क्षतिपूर्ति माग गर्दै नहर भत्काउने प्रयास समेत गरिसकेका छन् ।

गण्डक नहरमा बनाइएको साइफनको सरसफाइ नहुँदा वरिपरिका क्षेत्रमा किसानले लगाएका हजारौं विगहा खेती पानीको डुबानमा परेर बर्सेनी करोडौंको नोक्सान हुने गरेको छ ।

yadavnfms29@gmail.com

स्मार्टभन्दा भ्रष्टाचारमुक्त सहर सान्दर्भिक

भक्तपुर । स्मार्ट सिटीभन्दा पनि राम्रो सहर वा हरियाली सहर र भ्रष्टाचारमुक्त सहर भनी नेपाली नामकरण गर्नु सान्दर्भिक हुन्छ ।

इन्जिनियर समाज नेपालको आयोजनामा ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजमा शनिबार सम्पन्न ‘नेपालमा स्मार्ट सिटीको अवधारणा र सन्दर्भ’ विषयक प्रवचन कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले उक्त विचार व्यक्त गर्नुभएको हो ।

स्मार्ट सिटी, स्याटेलाइट वा मेघा सिटीजस्ता विदेशी नाम राख्नु उपयुक्त नहुने र सरकारमा गएका नेताहरू मुखले ‘देश र जनताको सेवा’ भन्ने तर व्यवहारमा नगर्ने भएकोले स्मार्ट सिटी नामाकरण उपयुक्त नहुने उहाँले बताउनुभयो ।

देशको भूगोल, सिमाना संकटमा परिरहेको, भारतले बनाएका अनियमित बाँधका कारण तराईको ८० प्रतिशत भूभाग डुवानमा रहेको र नेपालमा भारतको माइक्रो म्यानेजमेन्टसहित हस्तक्षेप बढेकोलाई विरोध गर्दै उहाँले ७० लाख युवाहरू विदेशमा पठाएर स्मार्ट सिटीको अवधारणा ल्याउन नहुने बताउनुभयो ।

सन् १९५० देखि १९५३ सम्म भएको कोरियाली युद्धमा अमेरिकाले बम फालेर ध्वस्त पारेको प्रजग कोरियाले ६५ वर्षको अवधिमा समाजलाई बुद्धिजीवीकरण गर्ने लक्ष्य लिएर देश र जनताको विकास गरेको बताउनुभयो ।

प्रजग कोरियाको प्रगतिबारे पश्चिमा सञ्चार

माध्यमले झूठा हल्ला फैलाएको चर्चा गर्दै सांसद सुवालले गगनचुम्बी सहरहरूको विकास, हाइड्रोजन बमको सफल परीक्षण र अमेरिकी साम्राज्यवादलाई मुखभरिको जवाफ दिंदै प्रजग कोरिया अगाडि बढिरहेको बताउनुभयो ।

भ्रष्टाचार र कमिसनमा चल्ने देशले स्मार्ट सिटी नामकरण गरेर सफलता नपाउने बरु समाजवादी सरह नामकरण गरेर अगाडि बढ्नुपर्ने बताउनुभयो ।

काठमाडौँ विश्वविद्यालयका प्रा.डा. मनिष पोखरेलले सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरिकन सबैको पहुँच हुने गुणस्तरीय जीवनसहितको सहर नै स्मार्ट सिटी हुने बताउनुभयो ।

आजको समयमा सम्पत्ति, शिक्षा तथा पद हुँदैंमा स्मार्ट बन्ने नभई जोसित सूचना छ र तत्काल निर्णय गर्ने क्षमता राख्छ उही स्मार्ट हुने विचार उहाँले व्यक्त गर्नुभयो । सबै क्षेत्रमा स्मार्टपन खोजे कतै पनि सफल नहुने भएकोले नगरपालिका, विश्वविद्यालय, स्थानीय समुदायहरूले आफ्ना आवश्यकताहरू पहिचान गर्दै त्यसलाई प्राथमिकता क्रममा राख्नुपर्ने र सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट त्यसको समाधान हुन्छ भने त्यसतर्फ अग्रसर हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान, अर्किटेक्चर विभागका डा. संजय उप्रेतीले विभिन्न देशमा भइरहेको स्मार्ट सिटीबारे चर्चा गर्दै उहाँले नेपालमा स्मार्ट सिटी सन्दर्भमा भइरहेको अध्ययन अनुसन्धानबारे जानकारी दिनुभयो

। उहाँले तत्काल स्मार्ट सिटी बनाउनेभन्दा पनि आधारभूत आवश्यकताहरू- शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, सरसफाइ, पिउने पानीलगायतको बन्दोबस्तसहितको प्रारम्भिक सहर निर्माण गर्नुपर्ने र त्यसपछिमात्रै दिगो सहर वा स्मार्ट सिटीमा जान सकिने बताउनुभयो ।

नेपालमा मध्यकालीन युगमै दिगो सहरको बन्दोबस्त रहेको बताउँदै सूचना प्रविधियुक्त स्मार्ट सहर बनाउनेतर्फ प्रयास थाल्नुपर्ने उहाँले औल्याउनुभयो । लुम्बिनीलाई स्मार्ट सिटी बनाउने सरकारको योजनाअनुसारको प्राविधिक टोलीको नेतृत्व गरिरहनुभएका डा. उप्रेतीले नयाँ सहरलाई स्मार्ट सिटी बनाउने वा अहिलेका विद्यमान सहरहरूको आवश्यकता पूर्ति गर्दै समग्रमा स्मार्ट सिटीको अवधारण लागू गर्ने छलफलको विषय भएको बताउनुभयो ।

स्मार्ट सिटीमा सबै जनता शिक्षित हुने र सूचना प्रविधिमा आधारित रहेर उच्चकोटीको सहरी जीवनस्तर उपलब्ध हुने भएकोले त्यस्तो दिगो सहर निर्माणको लागि हाम्रा आधारभूत आवश्यकताहरू अर्थात् विद्यमान परिस्थितिको वास्तविकता निकै चुनौतिपूर्ण रहेको बताउनु भयो ।

समाजका अध्यक्ष ड. रवीन्द्र फोजूको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रममा सहभागीहरूबीच स्मार्ट सिटीबारेमा जिज्ञासा एवं अन्तरक्रिया भएको थियो । कार्यक्रममा समाजका अमोद उलक र रविन कासुलाले पनि बोल्नुभएको थियो ।

देउवाले कोशीमा अग्लो बाँध बनाउने रास्ट्रघाती सम्झौता गरे ।

भारतले लामो समयदेखि कोसिस गर्दै आएको कोशी उच्च बाँध बनाउने सम्झौतामा प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले सहमति जनाएका छन् । प्रधानमन्त्री देउवाको भारत भ्रमणका क्रममा बिहीबार सार्वजनिक गरिएको नेपाल र भारतको संयुक्त विज्ञप्तिको २८ नम्बर बुँदामा दुई देशबीच सप्तकोशी उच्च बाँध बनाउने सहमति उल्लेख छ । नेपालका पूर्वप्रधानमन्त्रीहरू, सीमाविद् र अन्य विज्ञहरूले समेत विरोध गर्दै आएको कोशी उच्च बाँधमा प्रधानमन्त्री देउवाले सहजै हस्ताक्षर गर्नुले निकै ठूलो आशंका उब्जिएको छ ।

हुन त २०३१ साल अर्थात् ४३ वर्षअघिदेखि नै भारतले कोशी नदीमा उच्च बाँध बनाउने प्रस्ताव गर्दै आएको थियो । पञ्चायतकालमा तत्कालिन प्रधानमन्त्री सूर्यबहादुर थापामार्फत् भारतले यो प्रस्तावलाई अघि बढाएको थियो । तर, त्यसलाई तत्कालिन राजा महेन्द्र शाहले विरोध गरेपछि असफल भएको थियो । ४३ वर्षपछि भारतको त्यही प्रस्तावलाई गणतन्त्र नेपालका प्रधानमन्त्री देउवाले सहर्ष पूरा गरिदिएका छन् । जबकी देउवाको यो सम्झौताको प्रतिपक्षी नेकपा एमालेदेखि अधिकांश दलहरू विरोधमा उत्रिएका छन् ।

माओवादी निकट युवा संगठन वाइसीएलले ६ वर्षअघि नै यो प्रस्तावलाई ‘राष्ट्रघाती’ भन्दै विरोध गरेको थियो । जतिबेला

माओवादी प्रतिपक्षमा थियो । तर, संयोग कस्तो परेको छ भने अहिले त्यही माओवादी सत्ताको मुख्य साभेदार छ । र, उसले देउवाले गरेको सम्झौतालाई माओवादिले आँखा चिम्लेभै गरेको छ ।

कोशी उच्च बाँध यसकारण घातक

कोशी उच्च बाँधको बारेमा भारत सरकारले यसअघि नै पटकपटक सर्वेक्षण र अध्ययन गरेको छ । पटकपटक वार्ता र छलफल पनि भएका छन् । हरेक वार्ता र छलफलमा नेपालका राजनीतिक दल, सरकारी अधिकारीलाई भारतले कोशी उच्च बाँधको प्रस्ताव राख्दै आएको थियो । तर, यो घातक हुने भन्दै नेपाली अधिकारीहरू पन्छ्दै आएका थिए ।

सुनसरी जिल्लाको बराह क्षेत्रदेखि डेढ किलोमिटर उत्तरतर्फको सप्तकोशी नदीको साँघुरो घाँटीमा २ सय ६९ मिटर अग्लो र १ किलोमिटर लामो बाँध बनाउने भारतको योजना छ । भारतले आफ्नो भूभाग डुवानमा नपरोस् भन्ने उद्देश्यले अग्लो ब्यारेज बनाउन खोजेको हो । जबकी भन्टाबारी (भीमनगर) स्थित अहिलेको ब्यारेजको गहिराई ३० मिटरको हाराहारीमा छ ।

३० मिटर अग्लो ब्यारेज बनाउँदा त कोशीले बितण्डा मच्चाउँदै आएको छ भने भारतसँगको सम्झौता अनुसार कोशी उच्च बाँध बनेमा नेपालको लगभग २ सय वर्गकिमी भूभाग जलाशयमा परिणत हुन सक्ने

चेतावनी विज्ञहरूले दिइसकेका छन् । भारतले प्रस्ताव गरेको बाँधले धनकुटा, भोजपुर, सुनसरी, उदयपुर, भोजपुर, संखुवासभा र तेह्रथुम जिल्लासम्मका तटीय भूभाग डुवानमा परिणत हुन सक्ने सिमाविद् डा. बुद्धिनारायण श्रेष्ठ बताउँछन् । १५ हजार घरधुरी डुवानमा पर्नुका साथै ७५ हजार नेपाली विस्थापित हुनसक्ने अनुमान छ ।

सन् १९८१ बाट संचालनमा आएको कोशी ब्यारेजलाई भारतले १९९ वर्षका लागि सञ्चालन, नियमन र नियन्त्रणको एकाधिकार लिएको छ । तर, कोशी ब्यारेजको उचाई कम भएका कारण भारतमा समेत अनेक समस्या उत्पन्न भएकाले भारतले विकल्पका रूपमा उच्च बाँध निर्माणका लागि दबाब दिँदै आएको हो । जबकी भारतले कोशी ब्यारेज निर्माणको सम्झौतासमेत पालना गरेको छैन ।

सप्तकोशीका कारण अनेक वितण्डा मच्चाएर नेपालमा धनक्षतिको ठूलो क्षति भइरहेको छ । यस्तो परिस्थितिमा पनि कोशीको चाबी हातमा लिएको भारत अनुदार बन्दै आएको छ । भारतले समयमै ढोका नखोलिदिएका कारण गत हप्तामात्रै बाढीले वितण्डा मच्चाएको हामी माझ छर्लंगै छ । तर, अहिले उच्च बाँध निर्माणमा प्रलोभन दिएर थप नेपाली भूभाग समेत कब्जा गर्ने भारतीय दाउलाई समेत बुझ्न नसक्नु प्रधानमन्त्री देउवाको महाभूल हो ।

पन्चानखे वटा राजनीतिक दल दर्ताको निवेदन

काठमाडौँ । आगामी मंसिरमा १० गते हुने प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचन प्रयोजनको लागि विभिन्न ९५ वटा राजनीतिक दलले निर्वाचन आयोगमा दल दर्ताका लागि निवेदन दिएका छन् ।

आयोगले तोकेको समयसीमा आइतबार साँझ ६ बजेसम्म ९५ वटा राजनीतिक दलले दल दर्ताको लागि निवेदन दिएको निर्वाचन आयोगका प्रवक्ता सूर्यप्रसाद शर्माले जानकारी दिनुभयो ।

प्रवक्ता शर्माले आयोगमा दल दर्ताको लागि

निवेदन दिएका दलले आयोगमा बुझाएका कागजातमाथि छानबिन गरी संविधान र कानूनअनुसार भएमा दल दर्ता गरिने जानकारी दिनुभयो । हरेक निर्वाचनमा भाग लिने राजनीतिक दलले निर्वाचन आयोगमा दल दर्ता गराउनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ ।

प्रमुख निर्वाचन आयुक्त डा. अयोधीप्रसाद यादवले सम्बन्धित कर्मचारीलाई भदौ २५ गतेभित्र दलको कागजात छानबिन पूरा गरी आयोगमा पेश गर्न निर्देशन दिनुभएको आयोगले जनाएको छ । दर्ता भएका ९५

राजनीतिक दलमध्ये पाँचवटा राजनीतिक दलले एकल निर्वाचन चिन्ह लिएर निर्वाचनमा भाग लिन निवेदन दिएको आयोगले जनाएको छ ।

संविधानको धारा २६९ अनुसार निर्वाचन आयोगमा हाल १२२ दल दर्ता रहेका छन् । यसअघि स्थानीय तह निर्वाचनका लागि आयोगमा ८० राजनीतिक दलले दर्ता गराएकोमा ६३ वटा दलले मात्र भाग लिएका थिए । निर्वाचन आयोगमा वार्षिक खर्चको हिसाब बुझाउने दलको संख्या भने १०२ रहेको छ ।

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सक्रिय कार्यकर्ता श्री राजेन्द्रकुमार महर्जनको ममतामयी आमा **श्रीमती अत्तरमाया महर्जन** को ८० वर्षको उमेरमा आकस्मिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं । साथै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी
कीर्तिपुर नगर समिति

काठमाडौंमा भक्तपुर काण्डको विरोध एवं भत्सर्ना

काठमाडौं । नेपाल मजदुर किसान पार्टीले देश र जनताको इमानदारीपूर्वक सेवा गरेको असह्य भएका पञ्चहरूले २०४५ भदौ ९ गते भक्तपुर काण्ड गरेको हो । नेमकिपाका नेता र कार्यकर्ताविरुद्ध पञ्चायती राज्यस्तरको षड्यन्त्रमा यो काण्ड रचिएको हो ।

नेमकिपाका सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले पार्टीको काठमाडौं जिल्ला समितिको अयोजनामा भक्तपुर काण्ड (कालो दिन) को विरोध एवं भत्सर्ना सभामा उक्त भनाइ राख्नुभएको हो ।

सचिव सुवालले २०४५ साल भदौ ५ गते गएको भूकम्पलगत्तै पार्टी र पार्टीको तर्फबाट भक्तपुर नगर पञ्चायतमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूले उद्धार र राहत कार्य अधि बढाएको तर पञ्चायती

सरकारले कुनै पनि जिम्मेवारीमा नभएका हयोजुलाई भूकम्प पीडितलाई राहत कूपन वितरणमा धाँधली गराई बलीको बोका बनाएको र त्यही निहुँमा नेमकिपाविरुद्ध भूठा ज्यान मुद्दा चलाएको बताउनुभयो । प्रधानमन्त्री मरिचमानसिं श्रेष्ठ र राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष नवराज सुवेदीसमेत भदौ १० गते 'रोहितलाई फाँसी दे' नारा लगाइ सडकमा उत्रेको, भदौ २३ गते जनताद्वारा निर्वाचित भक्तपुर नगर पञ्चायत भंग गरेको, असोज १ गते शनिबारको दिन प्रहरीको घेरामा पञ्चायती मतियारलाई मात्र सर्जमिन बक्न लगाइएबाट भक्तपुर काण्ड पञ्चायती राज्यस्तरको षड्यन्त्र भएको पुष्टि गरेको उहाँले बताउनुभयो ।

उहाँले नेपाल मजदुर किसान पार्टी देशको सार्वभौमिकता

र स्वाधीनता रक्षामा पनि अगाडि बसेर गतिविधि गरिरहेको भारतीय विस्तारवाद र एकाधिकार पूँजीले देशको भूमि डुबानमा पर्ने गरी बाँध र तटबन्ध निर्माण गरेको र खुला सीमा अतिक्रमण गरेको उल्लेख गर्दै प्रदेशसभा र प्रतिनिधिसभाको सदस्य निर्वाचन विधेयकमा मत सीमा श्रेसहोल्ड राखेर प्रतिक्रियावादीहरूले नेमकिपालाई नियन्त्रण गर्न खोजेको तर प्रतिक्रियावादीहरू सफल नहुने बताउनुभयो ।

सचिव सुवालले नेमकिपाको देश र जनताको सेवा गर्ने कदमलाई श्रेसहोल्डले रोक्न नसक्ने उल्लेख पार्टीका सदस्य र समर्थकहरूले पार्टी प्रकाशन अध्ययन गरी आफ्नो सैद्धान्तिक स्तर उठाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याउनुभयो ।

टोखामा भक्तपुर काण्ड स्मरण कार्यक्रम

टोखा । नेपाल मजदुर किसान पार्टीलाई समूल नष्ट गर्न पञ्चायती राज्यस्तरबाट रचिएको षड्यन्त्र भक्तपुर काण्डको भत्सर्ना गर्न कालो दिवस (भदौ ९) को स्मरण कार्यक्रम पार्टी टोखा नगर समितिको आयोजना सोमबार सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य एवम् काठमाडौं जिल्ला अध्यक्ष नारायण महर्जनले भक्तपुर काण्डबाट शिक्षा लिएर पार्टी कार्यकर्ताहरू वर्ग शत्रुका षड्यन्त्र र जालझेलबाट सचेत र सजग बन्नुपर्ने बताउनुभयो ।

नयाँ पुस्तालाई भक्तपुर काण्डको यथार्थबारे बताउनुपर्नेमा जोड दिँदै उहाँले ०४५ सालमा भक्तपुरका महिलाहरूले पञ्चायती व्यवस्थाविरुद्ध गरेको संघर्ष अनुकरणीय छ भन्नुभयो ।

देश, जनता र पार्टीको हितभन्दा व्यक्तिगत स्वार्थ हेर्नेहरू कम्युनिष्ट हुन नसक्ने बताउँदै उहाँले गल्ती गर्ने जुनसुकै तहका नेता-कार्यकर्ता अनुशासनको कारबाहीमा पर्ने बताउनुभयो ।

नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रकाश थुसाले भक्तपुर काण्ड राज्यस्तरको षड्यन्त्र भएको प्रस्ट पाई भक्तपुर काण्डको नाममा पञ्चायती शासकहरूले भक्तपुर जिल्लामा राज्य आतङ्क मच्चाएको थियो भन्नुभयो ।

नेमकिपाविरुद्ध रचेको

भक्तपुर काण्डकै प्रत्यक्ष-परोक्ष कारणले जनआन्दोलन मार्फत् पञ्चायती व्यवस्था ढलेको बताउँदै उहाँले 'आगोसँग खेल्ने आगोमै मर्छ र पानीसँग खेल्ने पानीमै मर्छ' भन्ने नेपाली आह्वान चरितार्थ भएको बताउनुभयो ।

उहाँले पश्चिमा सम्राज्यवादीहरू र भारतीय विस्तारवादीहरू नेपाललाई स्प्रिङ्ग बोर्ड बनाएर चीनमाथि हमला गर्न उद्यत् रहेको बताउँदै नेपाली भूमि कुनै पनि छिमेकीमाथि हमलाको निम्ति प्रयोग हुन दिन नहुने बताउनुभयो ।

नेमकिपाका वैकल्पिक के.स. एवम् नेक्रायुसंघका केन्द्रीय उपाध्यक्ष राजवीर डंगोलले नेमकिपा व्यक्ति हत्याको नीतिविरोधी पार्टी भएको चर्चा गर्दै पञ्चायतले नेमकिपालाई व्यक्तिहत्याकै षड्यन्त्रमा पारेर

दमन गर्न खोजेको थियो भन्नुभयो । उहाँले पार्टीको सिद्धान्त र विचार जनतामाभक्त लान युवा कार्यकर्ताहरूको सक्रियता अपरिहार्य छ भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा नेक्राकिसंघका केन्द्रीय सदस्य वीरबहादुर डंगोल, कानुन अध्ययन समाज काठमाडौंका अध्यक्ष मदन श्रेष्ठ, नेक्रायुसंघ काठमाडौं जिल्ला अध्यक्ष शोभालाल श्रेष्ठले पनि भक्तपुर काण्डसम्बन्धी विभिन्न स्मरणहरू सुनाउनुभयो ।

नेमकिपा टोखा नगर समितिका अध्यक्षका कृष्णमान श्रेष्ठको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रममा समितिका काशीलाल डंगोल, सानुबाबु श्रेष्ठ, रमेश डंगोल, कमल डंगोल र शान्तलाल श्रेष्ठले पनि विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

नेमकिपालाई सिध्याउन खोज्दा पञ्चायती व्यवस्थाको अन्त्य भयो

भक्तपुर । 'नेपाल मजदुर किसान पार्टीको सक्रियता, सिद्धान्तनिष्ठता र जनताको सेवा गर्ने निःस्वार्थ भावदेखि चिढिएर तत्कालीन पञ्चायती व्यवस्थाले भक्तपुर काण्ड मच्चाएको हो । हामीले भारतीय विस्तारवादले नेपाल र अन्य छिमेकी देशको सार्वभौमिकतामाथिको हस्तक्षेपको निरन्तर विरोध गर्छौं । जनमत संग्रहको उपयोग गरेर बहुदलको पक्षमा जनमत सिर्जना गर्छौं । पञ्चायतभित्र घुसेर पनि जनताको सेवा गर्छौं । त्यसकारण तत्कालीन नेपाल मजदुर किसान संगठन देखेर पञ्चायती व्यवस्था र भारत रुष्ट थियो । त्यसैको परिणामस्वरूप नेमकिपालाई समूल नष्ट गर्ने उद्देश्यले पञ्चायतले राज्यस्तरको भक्तपुर काण्ड मच्चाएको थियो । तर खुकुरी जतिसुकै धारिलो भए पनि ढुंगा काट्न खोज्दा धारै बाङ्गिन्छ भन्नेजस्तै नेमकिपालाई सिध्याउन खोज्दा कालान्तरमा पञ्चायती व्यवस्था आफै सिद्धियो ।'

उक्त विचार नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले शुक्रबार नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ भक्तपुर जिल्ला समितिद्वारा कालो दिवस (भदौ ९) को अवसरमा आयोजित भक्तपुर काण्डको भत्सर्ना तथा विरोध कार्यक्रममा व्यक्त गर्नुभएको हो ।

अध्यक्ष बिजुक्छेले भक्तपुर काण्डको स्मरण गर्दै राम्रा मान्छे राजनीतिमा नलागे नराम्रा मान्छेहरू राजनीतिमा हावी हुने र राजनीतिलाई शोषण र दमनको हतियार बनाउने बताउनुभयो ।

भक्तपुर काण्डको समयमा भक्तपुरका महिला दिदीबहिनीहरूले देखाउनुभएको साहस र तदारुकताको स्मरण गर्दै उहाँले दुःख भनेको एकपटकमात्र नभई पटक-पटक आइपर्ने हुँदा समस्याको बेला अत्तालिएर नभई संगठित भई अगाडि बढ्नुपर्नेमा

जोड दिनुभयो ।

उहाँले भक्तिपुरको एकतर्फीरूपमा बाँध बनाउँदा नेपालको तराई भूभाग डुबानमा परेको बताउँदै नेपाल सरकारले भारतसँग बाँध भत्काउन माग नगर्नु दुःखको कुरा भएको बताउनु भयो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले तत्कालीन समयमा राष्ट्रिय पञ्चायतले गर्न नसकेको काम भक्तपुर नगर पञ्चायतले गरेको हुँदा पञ्चायतको निम्ति नेमकिपा आँखाको कसिङ्गर बनेको हुँदा षड्यन्त्र भएको बताउनुभयो । भूकम्पबाट घाइते भएकाहरूको उद्धार कार्यलाई तत्काल तीव्रता दिन र राहत वितरण गर्न पार्टी नेतृत्वले दिएको निर्देशनबमोजिम नै नगर पञ्चायतले १ लाख रुपैयाँ निकासी गरी काम अधि बढाएको सचिव सुवालले स्मरण गर्नुभयो । उहाँले प्रधानमन्त्री, मन्त्रीलगायतका व्यक्तिहरू नै अदालतले निर्णय नसुनाउँदै 'फाँसी दे' भन्दै शवयात्रामा सहभागी हुनु आफैमा षड्यन्त्रको पुष्टि भएको बताउनुभयो ।

नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघका अध्यक्ष एवं सांसद अनुराधा थापामगरले नेमकिपाले व्यक्तिगत स्वार्थ मेटाएर देश र जनताको सेवा गर्ने काम गरेकै कारणले पूँजीवादी पार्टीहरूको निम्ति नेमकिपा बाधक भएको बताउनुभयो । उहाँले पञ्चायती व्यवस्था ढले पनि ठूला दलहरूमा अहिले पनि पञ्चायती स्वभाव बाँकी रहेको बताउनुभयो । राजनीतिक दलमाथि श्रेसहोल्ड कायम गरी पूँजीवादी पार्टीहरूले अहिले पनि निर्दलवादी मानसिकतामा काम

गरेको उहाँले बताउनुभयो ।

पार्टी विचार र सिद्धान्तअनुसार चल्ने बताउँदै उहाँले देशको सार्वभौमिकतामा आँच आउँदा मौन बस्ने पार्टीहरू मत परिणाम बढी आउँदैन भन्ने पनि हालतमा राष्ट्रिय पार्टी हुन नसक्ने बताउनुभयो ।

नेक्रामसंघका केन्द्रीय कोषाध्यक्ष शोभा प्रधानले भक्तपुर काण्डको स्मरण गर्दै पञ्चायतका मतियारहरूले भक्तपुरमा एक किसिमको श्वेत आतङ्क मच्चाएको बताउनुभयो । उहाँले पञ्चहरूले भक्तपुरका महिला

दिदीबहिनीहरूलाई मानसिक यातना दिने, घरका सन्दुक फोडेर गहना, पैसा लुटेर दुःख दिने गरेको बताउनुभयो ।

भक्तपुरको घटनालाई लिएर नेमकिपाको संगठन भएका भक्तपुरबाहेकका जिल्लामा पनि पक्राउ गरेको, शनिबारको दिन सरजमिन गरेको, एक साधारण व्यक्तिको मृत्युमा समेत देशका उच्चपदस्थ प्रधानमन्त्री, मन्त्रीहरू सहभागी भएबाट भक्तपुर काण्ड राज्यस्तरबाटै रचिएको षड्यन्त्र भएकोमा दुईमत नरहेको बताउनुभयो ।

आयोजक समितिका अध्यक्ष कमलमैया सुवालको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रममा नेमकिपा भक्तपुर जिल्ला अध्यक्ष एनबी फोजू, नेमकिपा मध्यपुर नगर अध्यक्ष सूर्यराम थाप्रेष्ठ र मीना प्रजापतिले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कीर्तिपुरमा भक्तपुर काण्डको स्मरण

कीर्तिपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टी कीर्तिपुर नगर समितिको आयोजनामा २०४५ भाद्र ९ गते निरंकुश पंचायती राज्यस्तरबाट रचिएको षड्यन्त्र 'भक्तपुर काण्ड' कालो दिवसको स्मरणमा विरोध कार्यक्रम सोमबार कीर्तिपुर नपा वडा नं. ५ मा सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि पार्टीका केन्द्रीय सचिव का.प्रेम सुवालले देश र जनताको हितमा इमानदारिताका साथ सेवा गरेको सह्य नभएर पञ्चहरूले भूकम्पको मौका छोपी 'भक्तपुर काण्ड' गरेको हो भन्नुभयो । २०४५ साल भाद्र ५ गते गएको भूकम्पलगत्तै पार्टी र पार्टीबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूले उद्धार र राहत कार्य अधि बढाएको थियो । तर तत्कालीन सरकारले कुनैपनि जिम्मेवारीमा नभएका कर्ण हयोजुलाई भूकम्प पीडितलाई राहात कूपन वितरणमा धाँधली गराई बलिको बोको बनाएको र त्यही निहुँमा नेमकिपालाई सखाप पार्न भूठा ज्यान मुद्दा चलाएको बताउनुभयो ।

नेमकिपालाई सखाप पार्न भूठा ज्यान मुद्दा चलाएको विरोधमा मानव अधिकारवादी, कानुनविद् र न्यायप्रेमी जनताको सहयोग र पार्टीका कार्यकर्ताको दृढ संघर्षले अन्ततः ४६ सालको जनआन्दोलन अधि बढ्यो र पञ्चायती व्यवस्थाको अन्त भयो । पञ्चायती व्यवस्थाको अन्तसँगै पार्टीमाथि लगाइएको भूठा ज्यान मुद्दा फिर्ता भयो र सम्पूर्ण राजबन्दीहरू रिहा भयो वहाँले बताउनुभयो ।

देश र जनताको हितमा इमानदारिताका साथ पार्टीले निरन्तर सेवा गर्दै आइरहेको छ । आजपनि पार्टीको विरोधमा षड्यन्त्र नयाँ ढंगले श्रेसहोल्ड मार्फत् ल्याउँदै छन् तर त्यो प्रतिक्रियावादीहरू सफल नहुने वहाँले बताउनुभयो । पार्टीका कार्यकर्ताहरूले देश र जनताको सेवामा अझ निदर भई अधि बढ्न आग्रह गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा नेमकिपाका पूर्व केन्द्रीय सदस्य का.प्रशान्त महर्जनले भक्तपुर काण्डबाट शिक्षा लिएर देश र जनताको हितमा

लागनुपर्ने बताउनुभयो । वहाँले अहिलेको व्यवस्था पूँजीवादी भएकोले बहुसंख्यक जनताको हित नगर्ने भएकोले पार्टीले समाजवादी व्यवस्था ल्याउन संघर्ष गर्दै जनतालाई सचेत र संगठित पाउँदै आएको छ बताउनुभयो ।

काठमाडौं जिल्ला अध्यक्ष का. नारायण महर्जनले भक्तपुरमा भएको काण्डलाई लिएर कीर्तिपुरमा समेत धरपकड गर्नुले षड्यन्त्रको थप पुष्टि भएको बताउनुभयो । नेमकिपाको संगठन भएको प्रायःक्षेत्रमा छापामार्नु नेमकिपा खत्तम गर्न खोजेको हो भन्नुभयो । हिजो श्रीपेज लगाएका राजाले नेमकिपालाई नष्ट गर्न खोजे जस्तै आज श्रीपेज नलगाएका राजाहरूले नेमकिपालाई विभिन्न षड्यन्त्र गर्दै आएकोले सचेत हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी कीर्तिपुर नगर समितिका अध्यक्ष का. हरिकुमार महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा स्वतन्त्र महर्जन, विश्व अमर महर्जन, बुद्धिमान महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

भूकम्पपछिको सम्पदाको अभिलेख नेपालाई बुझाइयो

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजले २०७२ वैशाख १२ गतेको भूकम्पपछिको भक्तपुर सहरको भौतिक सम्पदाको स्थितिबारेमा तयार पारेको अभिलेख शुक्रबार कलेजमा आयोजित एक कार्यक्रमबीच नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गरियो ।

अभिलेख हस्तान्तरण कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख एवं कलेज सञ्चालक समितिका अध्यक्ष सुनिल प्रजापतिले अभिलेखलाई सम्पतिको रूपमा ग्रहण गरिने र अभिलेखले भविष्यमा सम्पदा वा साँघ विषयमा कुनै विवाद भएमा त्यसलाई नजीर बनाउन मद्दत मिल्ने बताउनुभयो ।

जर्मन प्रोजेक्टले काम गर्दा पार्टी पौवाजस्ता सम्पदाहरूबारेमा उल्लेख नगरेकोले सार्वजनिक सम्पत्ति व्यक्तिले निजीकरण गर्न अवसर मिलेको तर नापी हुँदा नापी-नक्सामा किटानी भएकोले निजीकरण गरिएकोलाई जनताले फिर्ता लिएको प्रसङ्ग उल्लेख गर्दै

उहाँले अभिलेख तयार गर्दा कुनै पनि प्रमाण छुटाउनुहुँदैन भन्नुभयो ।

अमूल्य सम्पदाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न बुद्धिजीवीहरूले सरसल्लाह दिने र जनप्रतिनिधिहरूले कार्यान्वयन गर्ने गर्दछन् भन्नुहुँदै उहाँले तर संसदमा सरकारमा जाने राजनैतिक नेतृत्वको कमजोरीले गर्दा सांसदहरूले आफूखुसी नियमहरू बनाउने र कार्यान्वयन गर्दा देश र जनताले दुःख भोग्नुपरेको छ भन्नुभयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाका उपप्रमुख एवं कलेज सञ्चालक समितिका उपाध्यक्ष रजनी जोशी श्रेष्ठले सभ्य र सुसंस्कृत नागरिक बनाउने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउन भनपाले कलेजहरू सञ्चालन गरेको बताउनुभयो । उहाँले भूकम्पबाट सिकेको शिक्षालाई व्यवहारमा उतार्न थप अध्ययन र अनुसन्धान गर्नुपर्ने र जीवन्त रहेको संग्रहालय बनाउन सबैजना लाग्नुपर्छ भन्नुभयो ।

खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजका प्राचार्य ई. सुजन माकले भूकम्पको पराकम्पन भइरहेको

अवस्थामा तयार पारेको भक्तपुर सहरको सम्पदासम्बन्धी अभिलेख भक्तपुर नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्न पाएकोमा खुसी व्यक्त गर्नुभयो ।

खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्गको प्राचार्य ई. सुनिल दुवालले अभिलेखलाई कम्प्युटराइज गर्न Auto-Cad / GIS\ Software को धेरै महत्त्व रहेकोले आर्किटेक्चरको पाठ्यक्रममा GIS\ को व्यवस्था हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

कार्यक्रममा अर्वा न डिजाइन एण्ड कन्जरभेसन विभागका प्रा.डा. मोहनमूर्ति पन्त, आ. रिजिना बज्राचार्य र आ. अर्चना बाडले पनि बोल्नुभएको उक्त कार्यक्रममा उपप्राध्यापक आ. रसिसलाल श्रेष्ठले सम्पदासम्बन्धी अभिलेखको प्रस्तुतीकरण गर्नुभयो ।

सोही कार्यक्रममा सिभिल विभागका उपप्राध्यापक ई. रजिम गणेशले भक्तपुर नगरपालिकाभित्रको खानेपानीसम्बन्धी गरेको अध्ययनको अभिलेख प्रस्तुतीकरण गर्नुभएको थियो ।

कीर्तिपुर नपाको गोप्य हनिमुन ?

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिकामा जननिर्वाचित भएको १०० दिन १४ गते गोप्य रूपमा मनाएको खबर छ । हनिमुन पिरियड गोप्य रूपमा मनाएकोमा दालमा कुछ काला हे भएको सबैले महसुस गरेका छन् ।

प्रायः नगरपालिकाले १०० दिनमा यो यो काम गर्ने, यो यो काम गर्ने योजना रहेको नगरवासीलाई सार्वजनिक कार्यक्रम गरी सु-सूचित गरिन्थ्यो तर कीर्तिपुर

नगरपालिकाले गोप्य रूपमा हनिमुन समयावधी मनाइयो ।

नगरपालिकामा जन निर्वाचित अन्य दलका प्रतिनिधिलाई कुनै सुईको नभएको स्रोतले बताएको छ ।

अभ्र आफ्नै पक्षबाट जितेका वडा सदस्यलाई पनि नसमेटिएको आउरेबाउरे निर्देशक, सल्लाहकार पुगेको स्रोतले बताएको छ ।

स्मरणीय छ, स्थानीय

तहको निर्वाचन २०७४ वैशाख ३१ गते सम्पन्न भएको थियो । सो निर्वाचनबाट जेठ ४ गते स्थानीय तहको जनप्रतिनिधि निर्वाचित भएका थिए । जेठ ४ गतेको मितिबाट भाद्र १४ गते १०० दिन पुगेको हो ।

निर्वाचनबाट नेकपा एमालेबाट मेयर, उपमेयर सहित ७ वटा वडामा र ३ वटा वडामा नेपाली काँग्रेसले विजय हासिल गरेको थियो ।

कीर्तिपुर यातायात र घाइते पक्षबीच सहमति

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर यातायात सेवा कं. लि. र पीडित पक्ष घाइते निश्चल महर्जनको परिवारबीच भाद्र ११ गते आइतबार साँझ सहमति भएको छ । प्रहरी वृत्त, कीर्तिपुरमा भएको दुई पक्षीय वार्तामा गत साउन १७ गते भएको सहमतिअनुसार पीडित पक्षलाई रु. ६ लाख ५० हजार उपलब्ध गराउने आधारमा यातायात पक्षका गाडि धनीका तर्फबाट रु. ३ लाख र बाँकी ३ लाख ५० हजार सहमतिको मितिबाट दुई महिनाभित्र कीर्तिपुर यातायात कम्पनीले उपलब्ध गराउने सहमति भएपछि पीडित पक्षले यातायात कम्पनीविरुद्धको आन्दोलन फिर्ता लिएको जनाएको छ । मंसिर १५ गते भएको दुर्घटनामा घाइते निश्चल महर्जनको परिवारलाई ९ महिना हुँदा पनि क्षतिपूर्ति नदिएपछि पीडित परिवार भाद्र ११ गते आइतबार कीर्तिपुर यातायात सेवा कम्पनीका सम्पूर्ण गाडि बन्द गरी आन्दोलनमा उत्रिएको थियो ।

सहमतिमा यातायात कम्पनीको पक्षबाट अध्यक्ष राजकुमार महर्जन, सिद्धिकुमार

मानन्धर, महेश्वर महर्जन र गाडि धनी ठेचो बस्ने मनोज महर्जनलगायत रोहवरमा बसेका थिए । सहमति भएपछि पीडित परिवारको तर्फबाट एक विज्ञप्ति प्रकाशित गरी कीर्तिपुरको प्रतिष्ठित यातायात कम्पनीले कीर्तिपुरकै एक नागरिक दुर्घटनामा पर्दा समेत क्षतिपूर्ति दिलाउन कम्पनी नेतृत्वले देखाएको उदासिन र गैरजिम्मेवार व्यवहार र समस्त कीर्तिपुरवासी जनसमुदायको भावना जोडिएको कीर्तिपुर यातायात कम्पनीको भविष्यप्रति चिन्ता व्यक्त गर्दै घाइते निश्चल महर्जनका पिता

जयप्रकाश महर्जनले भने, 'आज मैले जति पीडा भोगेँ, भोलि अरु कसैलाई पर्दा अरुले पनि यस्तै पीडा भोग्न नपरोस् भन्ने मलाई लागेको छ । जिम्मेवार कम्पनी हचुवाको भरमा चलेको अवस्थाप्रति मलाई ज्यादै दुःख लागेको छ र भविष्यमा यस्तो कसैलाई नपरोस् भन्ने कामना पनि गर्दछु ।'

साथै न्याय प्राप्तिको संघर्षमा साथ दिने सम्पूर्ण टोलवासी र कीर्तिपुरवासी नागरिकहरूलाई पनि पीडित परिवारको तर्फबाट धन्यवाद ज्ञापन गरेको जनाएको छ ।

कीर्तिपुर ज्येष्ठ नागरिक सम्मान, "धम्मदेश" सार्वजनिक

कीर्तिपुर । श्री कीर्ति ज्ञानमाला भजन खलः र बुद्ध सेवा समाज कीर्तिपुरको संयुक्त आयोजनामा भाद्र १० गते शनिबार चिठ् विहार सामुदायिक भवनमा कीर्तिपुर नपा १०

का ज्येष्ठ नागरिक सम्मान साथै धम्मदेश वार्षिक पत्रिका प्रकाशन कार्य सम्पन्न भयो ।

प्रमुख अतिथि अनक कन्स्ट्रक्सनका श्रीराम महर्जनले

सम्मान गर्नुभएको थियो । भजन खलका अध्यक्ष श्रीकृष्ण महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा रामकृष्ण महर्जन, पूर्णमान महर्जनलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

क्षेत्रीय बुद्धिचाल (चेस) प्रतियोगिता हुने

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर बुद्धिचाल विकास संघको आयोजनामा काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० स्तरीय खुला बुद्धिचाल प्रतियोगिता हुने भएको छ । यही असोज ११ गतेबाट सुरु हुने सो प्रतियोगितामा सहभागी हुन चाहने खेलप्रेमीहरूले असोज ६ गतेभित्र नाम दर्ता गरिसक्नु

पर्नेछ ।

दर्ता शुल्क रु. ५००/- राखेको छ । आयोजकका अनुसार खेल संचालन कीर्तिपुर नपा वडा नं. ३ खासीबजारमा हुनेछ । सहभागी हुन चाहने खेलाडीहरूले विनोद (९८४१२२१९७०) मा सम्पर्क ९८४१३०१३८०), सुरेश (

९८४१५४२१२७) र हर्षमान (९८४१२२१९७०) मा सम्पर्क राख्न पनि अनुरोध गरेको छ ।

विकल्प सहकारीको रक्तदान सम्पन्न

कीर्तिपुर । विकल्प सहकारी संस्था लि.द्वारा भाद्र १० गते शनिबार नगाउँ दोबाटोमा रक्तदान कार्यक्रम सम्पन्न गरियो । उक्त रक्तदान कार्यक्रममा ४५ जना

रक्तदाताहरूले रक्तदान गरेको आयोजकले जनाएको छ । यस सहकारी संस्थाले प्रत्येक वर्ष विभिन्न सामाजिक दायित्व र सेवा गर्नेक्रममा रक्तदान गरेको हो ।

हार्दिक श्रद्धा सुमन

स्व. अत्तरमाया महर्जन

जन्मः

ने.सं. १०५७ भाद्र कृष्णपक्ष

स्वर्गारोहणः

ने.सं. ११३७ भाद्र ७ कृष्णपक्ष

यस जाखाः बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.का सचिव श्री राजेन्द्रकुमार महर्जनका ममतामयी माता **श्रीमती अत्तरमाया महर्जन** को ८० वर्षको उमेरमा यही भाद्र ७ गते असामयिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं । यस दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस् भनी हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

जाखाः बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

कीर्तिपुर-५, जाखाः

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली

स्व. अत्तरमाया महर्जन

जन्मः

वि.सं. १९९४ भाद्र आइतबार

स्वर्गारोहणः

वि.सं. २०७४ भाद्र ७ गते बुधबार

यस टोल सुधार समितिका सदस्य सुरेन्द्र महर्जन, वीरेन्द्र महर्जन, उत्तम महर्जनका ममतामयी आमा तथा बुहारी देवलक्ष्मी महर्जनकी सासु आमा **श्रीमती अत्तरमाया महर्जन** को ८० औं वर्षमा आकस्मिक स्वर्गारोहण भएकोमा हामी शोकाकुल परिवारप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं । साथै दिवंगत आत्माको चीर शान्तिको कामना गर्दै भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं ।

देवः तलपुखु टोल सुधार समिति परिवार

कीर्तिपुर-५, पाँगा

हामी सबै 'पाप'को परिणाम !

- डा. अरूणा उप्रेती

‘महिलाहरूको महिनावारी पाप हो र यो बेलामा महिलाले कुनै वस्तु छोएको पाप पखाल्न पञ्चमीको व्रत बस्नुपर्छ’ भनेर सानैदेखि सिकाइएकोले होला, हिन्दू महिलाहरू पण्डितजीको भयको कारणले पञ्चमीको व्रत बस्छन् । यदि महिनावारी हुनु भनेको पाप हो भने त त्यही महिनावारीको रगतका कारणले जन्मेका हामी सबै के हौं त, पापी ? यो प्रश्न मैले आफूसँग सायद १२ वर्षको उमेरमा गरेकी थिएँ कि क्या हो ? मैले कहिल्यै पनि महिनावारीलाई पापको रूपमा हेरिन्नँ । नजानेरै एउटा क्रान्ति नै गरेकी थिएँ रहेछु ।

१२ वर्षको उमेरमा म पहिलोचोटि महिनावारी हुँदा, भोलिपल्ट घटस्थापना थियो । यदि मैले महिनावारी भएको कुरा थाहा दिएँ भने आमाले १२ दिनसम्म अँध्यारो कोठामा राखिदिनुहुनेछ, अनि दसैँमा मीठो खाने, नयाँ लुगा लगाउने, दक्षिणा पाएर अनेक चिज किन्ने, तास खेल्ने, चक्का उडाउने सबै कुरा हराउँछन् भन्ने डरले मैले भन्दै भनिन्नँ । भोलिपल्ट घटस्थापनामा पशुपति गइयो । दसैँभरि रमाइलो गरियो ।

महिनावारी हुँदा मन्दिर जानुहुँदैन भन्ने मान्यता चिर्न मलाई केले साहस दियो, थाहा छैन । तर अहिले सम्झँदा चाहिँ अचम्म लाग्छ । कसरी मैले महिनावारीलाई व्यवस्थापन गर्ने भनेर । त्यो बेलामा अहिले जस्तो प्याड पनि थिएन । घरमा कसैलाई नभनेकोले पुराना सुतीका कपडा कहाँबाट ल्याएँ होला, अहिले याद छैन । तर राम्रोसँग महिनावारी व्यवस्थापन चाहिँ गरेकी थिएँ ।

पाप पखाल्नलाई ऋषि पञ्चमीको व्रत मैले कति जन्मसम्म बस्नुपर्ने हो मलाई कुन धर्मगुरुले भनिदिनु होला ? यदि साँच्ची नै रजस्वला हुँदा भगवानको मन्दिर छोएर रोग लाग्ने भए त

मलाई कति धेरै रोग लागिसक्यो होला ?

यदि दूषित किटाणु रजस्वलाको रगतमा हुन्छ भने त्यही रजबाट सृजित पण्डितजी पनि दूषित हुने हो कि ? त्यही पाठ पण्डितजीले ऋषिपञ्चमीको व्रत लिने महिलालाई भन्छन् र पढेलेखेका वैज्ञानिक महिलासमेत आफूलाई ‘पापी’ मानेर पञ्चमीको व्रत लिएर शुद्ध हुन्छन् । के साँच्ची नै महिलाले आफूलाई महिनावारी हुँदा पाप गरेको भन्थेछन् ?

हिन्दू संस्कृतिभित्र महिलाको पाप पखाल्न ऋषिपञ्चमीको व्रत लिन लगाउने पण्डितजीले पुरुषको पाप पखाल्न के व्रत लिने सल्लाह दिन्छन् होला ? फेरि कस्तो अचम्म छ, महिनावारीको बेलामा छोएको पाप केवल हिन्दू महिलालाई मात्र किन लाग्ने होला ? हिन्दू महिलालाई रजस्वला हुँदा छोएको पाप पखाल्नुपर्ने तर अन्य धर्मका महिलालाई नपर्ने ? नेपालका पनि तामाङ, गुरुङ, शेर्पा, मगर, माथीजस्ता समुदायका महिलाहरूको रजस्वला हुँदा चाहिँ पाप नलाग्ने ? उनीहरूले ऋषिपञ्चमीको व्रत बस्नुपर्ने ? कामाक्षा मन्दिरकी देवी पनि असारमा रजस्वला हुन्छिन् भन्ने मान्यता छ । त्यस बेलामा उनले प्रयोग गरेको कपडा चाहिँ अति शुभ मानेर भक्तजनले लैजान्छन् रे । कामाक्षा नै महिनावारी हुँदा चाहिँ पण्डितजीको भनाइअनुसार मन्दिर अपवित्र भएन त भनेर प्रश्न गर्ने बेला भएन र ?

ऋषिपञ्चमीमा व्रत बसेर सहरका महिलाले पाप पखाल्नुपर्छ, महिनावारी हुँदा महिलाहरू छाउगोठमा बस्नुपर्छ भने मानसिकता एउटै हो । छाउपडी बस्न अब कानुनले नै रोक लगाएको छ । तर ऋषिपञ्चमीमा महिलालाई बिदा दिने चलनले के देखाउँछ भने

कानुनले पनि महिलालाई यो दिनमा व्रत बस्नुपर्छ भन्छ । हिन्दू महिलाहरूले हामी त्यही विश्वासलाई मानेर ऋषिपञ्चमीमा ‘पाप’ पखाल्ने ?

यदि ‘रजस्वला’ हुँदाकी कुनै महिला डाक्टरले धर्मगुरुलाई जाँच गरिन्, उनको छातीमा के समस्या छ भनेर सुनिन्, पेट जाँचिन् भने ती महिलालाई पाप लाग्ने हो भने त धर्मगुरुहरूले प्रत्येक महिला स्वास्थ्यकर्मीसँग सोध्नुपर्‍यो, ‘तिमी रजस्वला भएकी छौ कि ? छैनौ भने मात्र मलाई जाँच ।’

धर्मको गलत व्याख्या गरेर प्राकृतिक कुरालाई अपवित्रताको ‘ट्याग’ लगाएर यही धर्मप्रति अनास्था त धर्मगुरुहरू स्वयं फैलाउँदै हुनुहुन्छ । १४ वर्ष वनबास बस्दा सीताले ऋषिपञ्चमीको व्रत लिएर ‘पाप’ पखालेको कथा कतै पढिएको छैन । न त द्रौपदीले १२ वर्ष वनबास, एक वर्ष गुप्तवास बस्दा ‘छुई’ भएर बसेको र पाण्डवहरूले उनलाई भिन्दै कोठामा राखेका कथा सुनिन्छ । त्यो बेलामा कि उनीहरूले कुनै औषधि खाएर महिनावारी सुकाएका थिए ?

ऋषिपञ्चमीलाई पाप पखाल्ने पर्व नमानेर ‘स्वच्छताको पर्व’ भनेर मनाइयो भने सायद संस्कृतिको रूपान्तरण सकारात्मक ढंगबाट हुन्थ्यो होला । किशोरीलाई महिनावारी हुँदा कसरी स्वच्छ रहने, महिनावारी हुँदा पर्ने साधारण समस्या कसरी समाधान गर्ने भन्नेबारे ऋषिपञ्चमीको दिन छलफल चलाउन सकियो भने संस्कृतिले साँच्ची सकारात्मक सन्देश फैलाउनेछ । मैले त प्रत्येक समुदायमा, स्कूलमा, आमा समूहमा भन्ने गरेकी छु- तपाईंहरू यदि ऋषिपञ्चमीको व्रत बस्नुहुन्छ भने आफूलाई अपमानित गर्दै हुनुहुन्छ । ऋषिपञ्चमीलाई स्वास्थ्य ज्ञान बाँड्ने पर्व बनाऔं न कि ‘पाप’ पखाल्ने पर्व ?

व्रत बस्नेले यी कुरा जानौं

- डा. रमेश केसी

सामान्य भाषामा भन्नुपर्दा हामी व्रत, उपवास वा ‘फास्टिङ्ग’ भन्नाले खाइआएको परिकार नखानु वा भोकै बस्नु भन्ने बुझ्छौं । हिजोआज बढ्दो मोटोपनाको समस्यासँगै ‘फास्टिङ’ वा ‘डाइटिङ’ गर्ने चलन वा भनौं लहड बढ्दो छ । सन् २०१३ को तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा करिब २२ प्रतिशत मानिसमा मोटोपनाको समस्या छ । त्यस्तै किशोरी एवं महिलामा स्लिम देखिन खाना कम खाने वा भोकै बस्ने होडबाजी छ । हाम्रा धेरै धार्मिक संस्कारमा पनि व्रत बस्ने परम्परा त छँदैछ ।

अहिले धेरै हिन्दू महिलाले तीजको व्रत बस्नु भयो होला । तर, उपवास किन बस्नु जरुरी छ र कसरी बस्ने भन्नेबारे अधिकांशले वैज्ञानिक तरिका अपनाएको पाइँदैन । स्वास्थ्यको ख्याल गर्दै केही नियममा रहेर व्रत बसेमा हितकर हुन सक्छ भने निराहार र लामो व्रत घातक हुन सक्छ ।

उपवासका प्रकार

(क) खानपिनका आधारमा

- निराहार: पूर्ण रूपमा भोकै बस्ने, - जलाहार: पानी मात्र पिएर बस्ने, - फलाहार: फलफूल खाएर बस्ने, - कल्प उपवास: आयुर्वेद एवं प्राकृतिक चिकित्सामा रोगनाशक एकै परिकार वा जडीबुटी मात्र सेवन गरी बस्ने ‘कल्प उपवास’ पनि चलनमा छ ।

(ख) समयका आधारमा

- दीर्घ उपवास: लामो समय (हप्तादेखि महिनासम्म) उपवास बस्ने, - साप्ताहिक उपवास: एक हप्तामा एक वा दुई छाक नखाने, - सायमकालीन उपवास: साँझको छाक खाना नखाने वा फलाहार/जलाहार गर्ने, - प्रातःकालीन उपवास: बिहानको नास्ता नगर्ने (नो ब्रेकफास्ट)।

स्वास्थ्यका दृष्टिले साप्ताहिक फलाहार वा जलाहार फाइदाजनक छ भने निराहार र दीर्घ उपवास अहितकर छ ।

उपवास बस्ने तरिका

१) तयारी: उपवास कति छाक वा दिनका लागि हो, त्यसको तय गरी तयारी सुरु गर्नुपर्छ । उपवास बस्दा धेरै वा ‘हेभी’ परिकार खाएर अर्को दिन भोकै बस्नुपर्छ भन्ने बुझाई विल्कूल गलत छ । उपवास बस्ने अधिल्लो छाकमा पहिलेको छाक भन्दा हलुका खानेकुरा (लाईट डाइट) लिनुपर्छ । उपवास पूरा भएपछि पनि पहिलो चरणमा लाइट डाइट लिएर क्रमशः नियमित खाना खानुपर्छ । जस्तो,

जनसेवामा सफाई सम्मेलन हुने

पाँगा । जनसेवा माध्यमिक विद्यालयमा यही भाद्र १७ गते दिनको ११ बजे सफाई सम्मेलन हुने भएको छ ।

विद्यार्थीहरूमा चर्पीको प्रयोग, हात धुने र व्यक्तिगत सफाई, महिनावारी भएको बेलाको सफाईबारे पानीको बचाउ, स्वस्थ खाना, जाति, लिङ्ग, धर्म, वातावरण

सोमबार दुई छाक उपवास बस्ने हो भने आइतबार बिहान र दिउँसो नियमित परिकार खान सकिन्छ । तर, राति हलुका खानेकुरा (जाउलो, खिचडी, सागपात, दाल आदि) खानुपर्छ । सोमबार उपवास बसिसकेपछि मंगलबार पनि पहिलो चरणमा हलुका खानेकुरा खाएर दोस्रो चरणमा नियमित परिकार खान सकिन्छ ।

२) उपवास: उपवासका क्रममा पानी प्रशस्त पिउनुपर्छ । कागती पानी र मह वा फलफूलको जुस वा सुप लिएमा कमजोरी महसुस हुँदैन । यथेष्ट आराम गर्नुपर्छ, कडा परिश्रम वा काम गर्नु हुँदैन । सकारात्मक सोच राखी सकारात्मक विषयवस्तु उल्लेखित पुस्तक अध्ययन गर्दा राम्रो हुन्छ । कमजोरी, बेहोसी, बान्ता तथा चक्कर आएमा तत्कालै उपवास त्यागी उपचार गर्नुपर्छ ।

३) अन्त्य: माथि तयारीमा भनिए भैं क्रमशः लाइट डाइट लिई नियमित परिकार सेवन गर्नुपर्छ ।

उपवासका फाइदा र चुनौती

आयुर्वेद र प्राकृतिक चिकित्सा विज्ञानमा उपवासलाई एक उपचार विधिका रूपमा उल्लेख गरिएको छ । हाम्रो शरीरमा आहार लगायतका वस्तुहरू ‘मेटाबोलिज्म’ हुने क्रममा केही मल वा दूषित पदार्थ उत्पादन हुन्छ, जुन शरीरबाट पूर्णरूपमा निस्किएमा समायान्तरमा रोगको कारण बन्छ । प्राकृतिक चिकित्सामा त्यस्तो वस्तुलाई ‘विजातीय पदार्थ’ र आयुर्वेदमा ‘आम’ भनिन्छ । आधुनिक चिकित्सा विज्ञानमा प्रयोग गरिने ‘अटो एन्टिबडी’ शब्दले पनि त्यस्तै अर्थ दिन्छ ।

उपवास बस्दा पनि हाम्रो पाचन प्रणाली सक्रिय भइरहेको हुन्छ । त्यसबेला पाचनप्रणालीले तीनै विजातीय पदार्थको पाचन र निष्कासन (डिटक्सिफिकेसन) गर्छ । विभिन्न अध्ययन अनुसार नियमपूर्वक उपवास गरेमा क्यान्सर, उच्च रक्तचाप, कब्जियत, उच्च कोलेस्टेरोल, जोर्नी दुखाइ, ज्वरो, दम, कोरोनरी हार्ट डिजिज, मधुमेह आदिमा सकारात्मक फाइदा पुग्छ । मेडिकल न्युज टुडेमा सन् २०१४ मा प्रकाशित रिपोर्ट अनुसार साप्ताहिक रूपमा एक दिन जलाहार गर्दा डायबेटिजको खतरा घट्छ ।

त्यस्तै, युनिभर्सिटी अफ क्यालिफोर्नियामा भएको अध्ययनमा दुई-चार दिन फास्टिङ गर्दा ‘इम्युन सिस्टम’को सक्रियता बढेको र थप ‘इम्युन सेल’हरू निर्माण भएको

सफाई जस्ता ७ वटा विषयमा विस्तृत छलफल तथा ज्ञान दिने कार्यक्रम सो सम्मेलनले गर्नेछ ।

७ वटा भ्रण्डाले सफाईको मापन गर्ने कार्यक्रम समेत रहेको विद्यालय प्रधानाध्यापक नन्दकुमारी महर्जनले सहिदलाई बताउनुभएको छ ।

बताइएको छ । फास्टिङ गर्दा कोलेस्टेरोल फ्याट घटाउँछ । ‘इन्डोरफिन’ जस्ता आनन्द दिने हर्मोन बढाउँछ । एक अध्ययन अनुसार तीनदेखि २४ हप्ता ‘इन्टरमिटेन्ट फास्टिङ’ गर्दा ३ देखि ८ प्रतिशत तौल घट्छ भने ४ देखि ७ प्रतिशत कम्मरको गोलाइ घट्छ । ‘ब्लड सुगर’ ३ देखि ६ प्रतिशत घट्छ भने ‘इन्सुलिन’को मात्रा २० देखि ३९ प्रतिशतसम्म घट्छ । यद्यपि शरीरको इन्सुलिनप्रतिको संवेदनशिलता भने बढ्छ ।

नियमपूर्वक गरिने उपवास हितकर भए पनि बालबच्चा, वृद्ध, गर्भवती, कुपोषणका रोगी, ‘पेप्टिक अल्सर’, मुटु (एरेदिमिया) रोगी, अनियन्त्रित सुगर लेभल भएका मधुमेह रोगी, कलेजो र मिर्गौलामा समस्या भएका व्यक्तिले उपवास बस्नु हुँदैन । निराहार वा दीर्घ उपवास बस्दा जलविनियोजन (डिहाइड्रेसन) हुने, ‘ग्यास्ट्रोइटिस’ बढ्ने, ‘इलेक्ट्रोलाइट इम्ब्यालेन्स’ हुने ‘माइक्रोन्युट्रिएन्स’को कमी हुने आदि समस्या आउँछ । अतः स्वास्थ्यका दृष्टिकोणले निराहार र दीर्घ उपवास बस्नु हुँदैन ।

डा. जे एस एच टिल्डेनले भनेका छन्, ‘मैले ५५ वर्षसम्म दत्तचित्त भएर चिकित्सा शास्त्र सम्बन्धी अध्ययन अन्वेषण गरें । आजसम्म म के भन्न सक्छु भने, शरीरको दूषित पदार्थलाई बाहिर निकाल्न उपवासभन्दा उत्तम अर्को कुनै चिकित्सा पद्धति छैन । यो एक विशिष्ट र विश्वसनीय पद्धति हो ।’ उनको यही भनाइलाई मननु गदै नियमपूर्वक उपवास बसौं, स्वस्थ रहौं ।

(डा. केसी बुटवल उपमहानगरपालिका स्वास्थ्य संयोजक हुन् ।)

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

ग्यारेन्टी उपचार

नशा च्यापिएको घुँडाको दुखाई

आश्चर्यजनक रूपमा ग्यारेन्टी निको पार्ने

- ◆ जाँड-रक्सीको कुलन ग्यारेन्टी छुटाउने
- ◆ मुखै नबारीकन सुगर कन्ट्रोल गर्न
- ◆ महिला/पुरुषको यौन पावर बढाउन
- ◆ पेटको दाग अनुहारको चाँयापोतो हटाउन
- ◆ भुँडी घटाउन/शरीरको तौल बढाउन

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

दुरसंचारको गेटसँगै

फोन नं. ४३३६७०१

९८०३५०२२५९, ९८४१९८१९७६

Free Home Delivery

Not For Medicinal Use

कीर्तिपुरमा फोहोर व्यवस्थापनको माग

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरमा घरदैलो फोहोर संकलन र व्यवस्थापन गर्दै आइरहेको ४ वटा संस्थाको वातावरण संरक्षण तथा फोहोर व्यवस्थापन समन्वय समितिले फोहोर बिसर्जनको समस्या पटकपटक दोहोरिएकाले कीनपासँग फोहोर व्यवस्थापनको माग गरेका छन् ।

काठमाडौँ उपत्यकाको फोहोर विसर्जन गर्दै आएको नुवाकोटस्थित सिस्डोल (ओखरपौवा) मा भाद्र ६ गतेदेखि स्थानीयको अवरोधका कारण फोहोर फाल्न समस्या भएकोले वैकल्पिक रूपमा कीर्तिपुरमै फोहोर व्यवस्थापनको माग गर्दै नपामा १२ गते एक ज्ञापनपत्र बुझाएको थियो ।

समन्वय समितिका संयोजक सरवकुमार महर्जन फोहोर व्यवस्थापनमा देखा परेको समस्याबारे जानकारी दिन भाद्र १३ गते प्रेस सम्वादमार्फत् जानकारी दिएको हो ।

प्रेस विज्ञप्तिमा सिस्डोलमा फोहोर फाल्न नदिएको

कारण घरघरबाट सेवाग्राही सदस्यहरूबाट फोहोर संकलन गर्न नसकिने जानकारी दिनुभयो । फोहोर संकलन गर्न नआएसम्म घरमै कहिने र नकुहिने छुट्याई फोहोरलाई घरमै राखी बाहिर नफाल्न अनुरोध गरेको छ र स्थानीय सरकार नपा र वडा कार्यालयलाई बोधार्थ गरिएको प्रेस विज्ञप्तिमा यथाशीघ्र वैकल्पिक व्यवस्था नपाले नगरेमा त्यसबाट पर्न सकिने असर नपाले नै बेहोर्नुपर्ने भन्दै सम्बन्धितले पहल गर्न

अनुरोध गरेको छ ।

पत्रकारहरूले विभिन्न जिज्ञासालाई आयोजक समितिले जवाफ दिनुभएको थियो ।

स्मरणीय छ, कीर्तिपुर नगरपालिकामा कीर्तिपुर फोहोर व्यवस्थापन सेवा पाँगा, सफा नेपाल ट्याङ्गलाफाँट, नेपाल स्वच्छ वातावरण सृजना केन्द्र ढल्पा र स्वच्छ वातावरण संरक्षण समिति नयाँबजार गैर सरकारी संस्था, फोहोर संकलन र व्यवस्थापनमा क्रियाशील रहेका छन् ।